

det bedste Resultat ud af det med den mindst mulige Ulejlighed for de stakkels Vidner, som skal tages under Behandling, er kun af det gode, og at der i § 8 gives Paalæg om, at Parterne kan fremkalde en ordentlig Protokollation af Vidneafhøringen til Brug under Appelsagen, betragter jeg som noget meget godt; det vilde ellers i mange Tilfælde være umuligt at faa udøvet sin Ret under en Appelsag; naar hele Bevismaterialet i Virkeligheden kun opbevares i Underdommerens Hukommelse — hvor det maaske heller ikke opbevares. I den Omstændighed, at Summa i § 9 er forhøjet til 800 Kr., ser jeg et stort Fremskridt. Jeg kunde tænke mig, at man var gaaet til de 1.000 Kr. med det samme uden at gøre Fortræd. At man sætter den fra Eksekution undtagne Sum op til 300 Kr., regner jeg for en udmærket human Foranstaltning. Efter Erfaringer fra fattige Hjem her i København, som er Genstand for Eksekution, vil vi ved Beløbet 300 Kr. i det hele og store fritage den Slags smaa Familier, som befinder sig paa Livets Skyggeside og ikke har gammel Velstand, men kun har, hvad de har erhvervet sig ved deres Hænders Gerning, fra at se deres Hjem blive slæbt paa Gaden.

§ 16 og de følgende Paragraffer handler om Opretholdelse af Sø- og Handelsretten som en selvstændig Domstol med Appel lige til Højesteret, og saaledes som Sø- og Handelsrettens Stilling er efter Retsplejeloven, kan jeg ganske billige dette. Men naar man gaar saa langt i § 16, at man gør Appellen af Sø- og Handelsrettens Skifteretskendelser afhængig af Justitsministerens Tilladelse, kan jeg deri kun se en Magelighedsforanstaltning til Bedste for Højesteretsassessorerne, saa at de ikke bliver besværet med for mange Appelsager. Det kunde nu være meget godt, men jeg har principielt en vis Sky for at begrænse Folks Ret til at søge Domme og Kendelser appelleret, eventuelt lige op til Højesteret. Vi har allerede som Betingelser Størrelsen af Summen og Sagens Genstand; vi skulde nødig have flere Betingelser for at faa en Sag appelleret. Et grimt og advarende Eksempel kan vi hente fra vore Heste- og Kvægdomstole, hvor man skal have Øvrighedens Tilladelse for at kunne appellere en Dom om Hesten eller den røde Ko. Jeg tvivler ikke om, at de fleste Justitsministre, i alt Fald i den Tid, jeg har tilbage at leve i, aldrig vil nægte en Appellkendelse i en Sag, som kunde trænge til Appel, eller hvor Sagens Genstand for vedkommende var saa vigtig, at der maatte ses bort fra, hvad der var

Højesteret behageligt. Men alligevel: naar vi har indført et Princip, hvorefter Administrationen staar for sig, adskilt fra Domstolene, saa smager det mig ikke fuldstændig at skulle indhente Justitsministerens Tilladelse til at appellere en Skifteretskendelse ved Sø- og Handelsretten. Dette er kun en Henstilling; der sker ikke Revolution fra min Side, hvis andre har en anden Mening, og jeg ikke kan sætte min igennem, men jeg synes, at vi skal holde vor Sti ren, som der staar i Balles Lærebog.

Den kommitterede, der skal føre Tilsyn med Skifternes behørig Fremme, Førelsen af Retsbøgerne, Kassekontrollen o. s. v., kan være en fortrinlig Mand, men det er dog et hæsligt Navn. Jeg vilde ikke selv være kommitteret, ikke en Gang for en meget høj Gage; saa skulde der i alt Fald smigres meget for mig. Vi har en Mand, der er Bank-kommitteret, og forskellige Mænd, der er kommitterede ved Jernbænevæsenet. Saa kald ham dog hellere med den fuldstændig latinske Betegnelse for Kommissarius eller, om man vil, for kongelig Kommissarius; det minder noget om Dromedarius og mange andre højtidelige Navne. Det er i alt Fald en Betegnelse, men kommitteret er et grimt Ord. Vi kan kalde en saadan Mand f. Eks. for Retsplejens Tilsynsmand eller Retskontrolør; lad os faa et eller andet i Stedet og blive af med den kommitterede.

Fra forskellige Sider er det fremhævet, hvorledes der var Glæde ovre i den østlige Del af Jylland over Adskillelsen af Randers Jurisdiktion i 2 Dele: Randers Købstad som den ene og Nørhald, Støvring og Galten Herreder som den anden Del. De faar hver for sig over 20.000 Indbyggere, saa der er god Grund til at skulle dem ad. Jeg har faaet en Anmodning fra en meget kendt Kilde ovre i Randers, en Kilde, som har meddelt mig, at det vilde vække den største Glæde baade hos Befolkningen og alle Embedsmændene, hvis dette Forslag gik igennem, og man har bedt mig saa indtrængende om at virke for, at dette kunde ske, at jeg ikke kan nægte mig den Glæde at udtale, at ogsaa jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at denne Bestemmelse i § 22 kan gaa igennem; jeg haaber ikke, at det høje Ting vil gøre mig imod i saa Henseende.

Jeg har endnu en Henstilling, nemlig at denne Lov, naar vi har vedtaget den, ikke maa blive trykt som en Lov for sig — selv om den maatte kunne faa en speciel Dato for sig, hvorefter den kunde huskes —, men at den maa faa sin Plads i et omtrykt Eksempel af den store Retsplejelov. Naar